

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ВАРІАЦІЇ АКТИВНОГО ОПОРУ РОТОРА НА РОБОТУ ДВОХ АСИНХРОННИХ ДВИГУНІВ ПРИ ПАРАЛЕЛЬНОМУ ЖИВЛЕННІ ВІД ОДНОГО ІНВЕРТОРА

Дубровець Б.А., Березюк Є.Ю., Крикун Р.А., магістрант, Бовкунович В.С.,
к.т.н., ст. викл.

КПІ ім. Ігоря Сікорського, кафедра автоматизації електромеханічних систем та електроприводу

Вступ. Останні роки в рейковому електротранспорті (РЕ) широкого розповсюдження почала набувати схема паралельного живлення двох тягових асинхронних двигунів (ТАД) від одного інвертора [1]. Це можна пояснити такими перевагами: менші масогабаритні показники, зниження вартості механізму за рахунок встановлення одного потужнішого інвертора замість двох. Яскравим прикладом застосування даної конструкції є візок вагону РЕ, в якому дві колісні пари приводяться до руху через редуктор окремим ТАД. В той же час застосування типового трифазного мостового інвертора при керуванні двома ТАД має ряд складностей. З недоліків слід виділити буксування колісних пар візка, спричинених нерівностями моментів, що формуються двигунами за рахунок параметричних збурень, таких як варіації активного опору ротора асинхронного двигуна.

Мета роботи. Дослідити вплив варіації активного опору ротора на роботу асинхронних двигунів при паралельному живленні від одного інвертора.

Матеріали і результати досліджень. Широко розповсюдженими є два методи керування двигунами від одного інвертора: Master/Slave Control (MSC) та Mean Control (MC) [1, 2]. Характерною особливістю MSC є те, що зворотній зв'язок за струмом та швидкістю відбувається виключно за головним двигуном, а поведінка підпорядкованого взагалі не береться до уваги. Таке керування може спричинити появу «буксування». В той же час метод MC передбачає формування зворотних зв'язків за струмом та швидкістю у вигляді середньоарифметичного значення відповідних сигналів двох двигунів. Тому для досліджень пропонується застосувати стандартний алгоритм векторного керування моментом та потоком [3] в поєднанні із запропонованими стратегіями керування з метою порівняльного аналізу.

Дослідження проводились методом математичного моделювання з використанням АД, з наступними параметрами: $P_n=0.75$ кВт, $I_n=2.1$ А, $\omega_n=300$ рад/с, $R_1=11$ Ом, $R_2=5.6$ Ом, $L_1=0.95$ Гн, $L_2=0.95$ Гн, $L_m=0.91$ Гн, $J=0.0063$ кг·м². Для досліджень застосовувалась наступна послідовність операцій (рис. 1): на інтервалі часу 0–0.25с асинхронні двигуни збуджуються за заданою траєкторією потоку; починаючи з 1 с від двигунів вимагається відпрацювати задану траєкторію зміни моменту з досягненням номінального значення 2.5 Нм. При дослідженні опір ротора одного з двигунів був номінальний, а в другого збільшений в два рази.

Графіки перехідних процесів для стратегій керування MSC та MC

представлені на рисунку 2 (а, б) та 2 (в) відповідно.

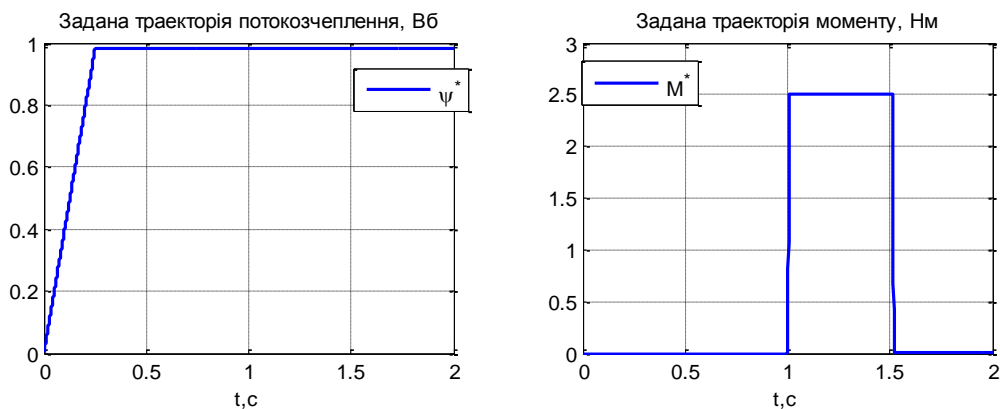

Рисунок 1 – Задані траєкторії потокозчеплення та моменту

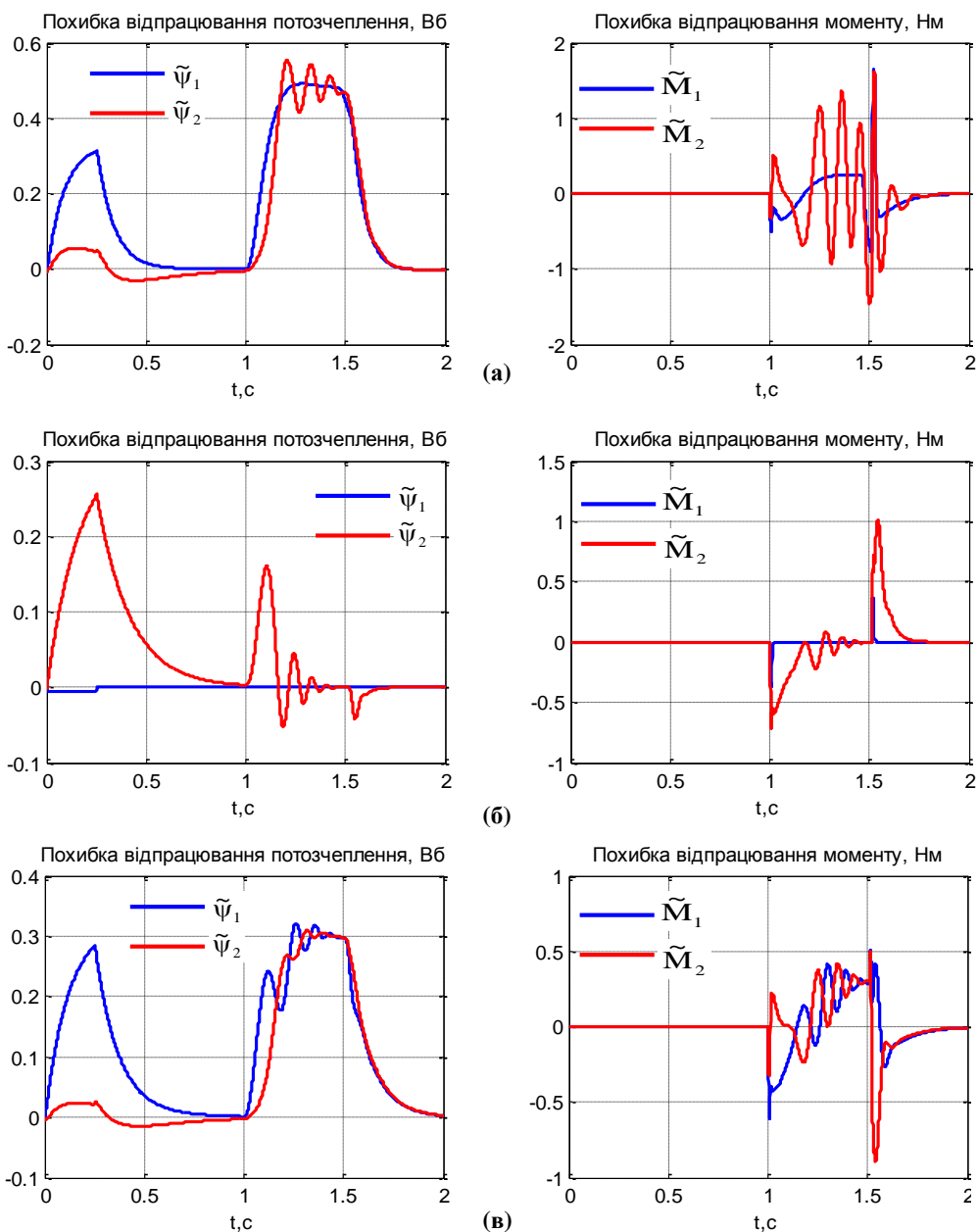

Рисунок 2 – Графіки перехідних процесів

При застосуванні стратегії керування MSC (рисунок 2 (а)) встановлено, що варіація активного опору ротора в головному двигуні, викликає порушення поле орієнтування. При цьому під час, коли вимагається відпрацювати завдання на момент, похибка потокозчеплення сягає 0.5 Вб. В результаті цього виникають суттєві коливання моменту в підпорядкованому двигуні, зворотні зв'язки якого не заведені в алгоритм векторного керування, і складають більше 1.5 Нм (60% від номінального значення). Це може спричинити виникнення «буксування» в колісній парі підпорядкованої машини, що є не прийнятним, а в певних випадках навіть втрату стійкості системи, що є недопустимим. В той же час при варіації активного опору в підпорядкованому двигуні (рисунок 2(б)), відпрацювання траєкторій заданого потоку та моменту, головним двигуном, відбувається без усталених похибок. При цьому в підпорядкованому двигуні з'являються незначні коливання потоку та моменту які швидко згасають. Застосування стратегії MSC ускладнено через те, що необхідно слідкувати яка машина повинна бути керованою, а яка підпорядкованою і вчасно, без порушення стійкості, робити переключення між двигунами.

Якщо ж застосовується стратегія керування MC (рисунок 2 (в)), не залежно в якому двигуні відбувається варіація, поведінка двигунів буде однаковою. При цьому похибка відпрацювання завдання по потокозчепленню складає 0.3 Вб, а похибка відпрацювання траєкторії завдання по моменту не перевищує 0.5Нм, що менше в порівнянні зі стратегією MSC.

Висновки. Проаналізувавши графіки перехідних процесів при застосуванні стратегій керування MSC та MC, а також алгоритму векторного керування моментом та потоком, встановлено, що при варіації активного опору ротора в двигунах, які паралельно живляться від одного інвертора, найбільш прийнятною є стратегія керування MC, яка забезпечує задовільну поведінку двигунів та менші похибки відпрацювання траєкторій завдання по потокозчепленню та моменту в порівнянні зі стратегією MSC.

Перелік посилань

1. Joshi B. M., Chandorkar M. C. Two-motor single-inverter field-oriented induction machine drive dynamic performance //Sadhana. – 2014. – Т. 39. – №. 2. – С. 391-407.
2. Yildirim D., Caglar B. A new control technique for improving dynamic performance of mono inverter dual parallel induction motors in railway traction systems //Electrical Machines & Power Electronics (ACEMP), 2015 Intl Conference on Optimization of Electrical & Electronic Equipment (OPTIM) & 2015 Intl Symposium on Advanced Electromechanical Motion Systems (ELECTROMOTION), 2015 Intl Aegean Conference on. – IEEE, 2015. – С. 756-761.
3. Peresada S., Tilli A., Tonielli A. Theoretical and experimental comparison of indirect field-oriented controllers for induction motors //IEEE Transactions on Power Electronics. – 2003. – Т. 18. – №. 1. – С. 151-163.